

Algemene beschouwingen

In de vaste Commissie voor de Financiën, in welke handen dit wetsontwerp is gesteld, bleek grote waardering te bestaan voor de indiening van het onderhavige wetsontwerp, alsmede voor de weloverwogen, eenvoudige terminologie en de wijze van formulëren, welke in het ontwerp zijn gebezigd.

Van alle zijden wenste men zich voorts aan te sluiten bij de woorden van erkentelijkheid, welke de Regering in de Memorie van Toelichting wijdt aan de arbeid van de z.g. Vereenvoudigingscommissie, welke rapport bij de opstelling van dit wetsontwerp tot grondslag heeft gediend.

Enige leden betreurden het echter, dat zij deze waardering uitsluitend moesten baseren op de mededelingen in de Memorie van Toelichting, omdat de resultaten, waartoe de Vereenvoudigingscommissie is gekomen, tot nu toe buiten de waarnemingsmogelijkheden van de Kamer zijn gebleven.

Deze leden merkten voorts op, dat zij ook na lezing van de Memorie van Toelichting nog vreemd stonden tegenover de werkwijze, die door de Regering is gevolgd. Uit de uiteenzetting van de Regering immers moesten zij opmaken, dat de jaren, welke gepasseerd zijn, gebruikt zijn om de bestaande wetten op haar formele en technische aspecten te herzien en te verbeteren. Daarop zou dan moeten volgen de door het Ministerie van Financiën voor te bereiden materiële herziening. Welke zin heeft het echter eerst veel tijd en arbeid te besteden aan de formele zijde van het belastingstelsel, terwijl de „materiële” ontwerpen, die de Vereenvoudigingscommissie gereed heeft gekregen, later weer (naar verwacht moet worden) op belangrijke punten gewijzigd zullen moeten worden als gevolg van de materiële herziening?

Bepaald geschrokken waren deze leden van de mededeling op blz. 11, linkerkolom, tweede alinea, van de Memorie van Toelichting, dat de Regering „voornemens (is) een algemene herziening van de belastingwetgeving op dat terrein (d.i. het door de Vereenvoudigingscommissie behandelde belastingterrein) ter hand te nemen”. Moet hier inderdaad uit geconcludeerd worden, dat de Regering aan de desbetreffende ontwerpen nog moet beginnen? De zin, welke in de Memorie van Toelichting op de geciteerde volgt, geeft h.i. mede aanleiding tot deze gevolgtrekking.

De Regering wekt de indruk — zo vervolgden deze leden —, dat het thans behandelde wetsontwerp door haar, zulks wellicht in navolging van de Vereenvoudigingscommissie, gezien wordt als een pièce de résistance van haar activiteit op het gebied van de codificatie der belastingwetgeving. Deze leden achtten het buiten alle twijfel, dat de regeling van het formele recht van grote betekenis is, maar het is h.i. niet minder evident, dat de beoordeling van de bepalingen van het formele recht zeer bemoeilijkt wordt zolang het materiële recht niet definitief is geregeld. Met andere woorden, de spelregels, volgens welke het spel gespeeld moet worden, zijn in sterke mate afhankelijk van de vraag, welk spel men speelt en welk materiaal daarbij gebruikt wordt. Hoewel natuurlijk thans wel reeds vaststaat, dat er straks zal zijn een wet op de inkomstenbelasting, een wet op de vennootschapsbelasting, enz., enz. en dat daarbij, om een voorbeeld te noemen, het zuivere inkomen object der belasting

zal zijn, is het toch geenszins zeker, dat er tijdens de behandeling in de Staten-Generaal geen belangrijke wijzigingen in het materiële recht zullen komen. Dit zou gemakkelijk tot gevolg kunnen hebben, dat de onderhavige algemene wet niet meer op de „materiële” wetten aansluit. In het bijzonder het gestelde in de tweede en derde alinea van de linkerkolom van blz. 11 der Memorie van Toelichting rechtvaardigt het vermoeden, dat de Kamer bij indiening van de wetsontwerpen betreffende de z.g. heffingswetten zal worden geconfronteerd met wijzigingen in de bestaande wetgeving, die voor de beoordeling van het thans te behandelen ontwerp van betekenis zullen zijn.

De hier aan het woord zijnde leden waren dan ook van mening, dat het juister zou zijn geweest, indien de ontwerpen betreffende de heffingswetten aan het onderhavige ontwerp waren voorafgegaan, resp. tegelijk daarmee zouden zijn ingediend. Op zijn minst zou het aanbeveling hebben verdiend, bij de indiening van de ontwerp-heffingswetten een voorontwerp voor de algemene wet over te leggen. De thans aan de Kamer opgedrongen volgorde van werken maakt het haar onmogelijk zich het ontwerp-algemene wet binnen het kader van de later in het leven te roepen belastingwetgeving voor ogen te stellen. Het ontwerp introduceert enkele nova. De omvang en betekenis daarvan, die, naar men mag veronderstellen, in de heffingswetten hun weerslag zullen vinden, zijn niet te beoordelen, indien men ook de betekenis ervan in deze laatste wetten niet heeft kunnen nagaan. Een voorbeeld hiervan vonden deze leden in artikel 2, lid 1: maat- en vennootschappen, die volgens de begripsbepaling „lichamen” zullen zijn. Waarop preludeert dit? Moet verwacht worden, dat maatschappen en vennootschappen onder firma onder de vennootschapsbelasting zullen (gaan) vallen? Of wordt gedacht aan een separaat bedrijfsvermogen? Een ander voorbeeld biedt het vierde lid van genoemd artikel, waar gesproken wordt van het „bestuur van 's Rijks belastingen”. Wat is hieronder te verstaan en welk statuut heeft dit bestuur? Ten slotte noemden deze leden de onderscheiding tussen belastingaanslag en aanslag, welk onderscheid eveneens nieuw is.

Wat de plaats betreft van de algemene wet te midden van de andere terreinen van belastingwetgeving, zoals de invordering en de invoerrechten en accijnzen, merkten deze leden op, dat het aanvaardbaar is, de invordering buiten de algemene wet te houden, maar het moest hun wel van het hart, dat een „algemene” wet eerst dan werkelijk algemeen zou zijn, als ook de wet op de invordering daarin zou zijn opgenomen.

Met de Regering konden deze leden instemmen, dat de verschillen tussen de heffing van invoerrechten en accijnzen en de overige belastingen zeer groot zijn. Dat samenvoeging van de formele regelen voor beide soorten van belastingen in één wet meer nadelen dan voordelen zou hebben, zouden deze leden echter gaarne uitvoeriger geadstrueerd zien. Met name konden zij nog niet inzien, dat in de algemene wet niet een afzonderlijke afdeling, gesplitst in hoofdstukken, aan de invoerrechten en accijnzen zou kunnen worden gewijd. Het naast elkaar voortbestaan van verschillende algemene wetten kan naar de mening van deze leden bezwaarlijk een goede codificatie worden genoemd.

Ook van andere zijde werd de vraag gesteld, of het niet tot een beter inzicht in de te behandelen materie, en met name in de wijze, waarop de formele voorschriften toepassing zouden vinden in het materiële belastingrecht, zou hebben bijgedragen, indien tegelijk met de indiening van dit wetsontwerp ook één of meer andere belastingwetten, waarvoor de Vereenvoudigingscommissie eveneens ontwerpen heeft aangeboden, aan de Kamer in ontwerp waren voorgelegd. De werkwijze, die de Regering thans volgt, dreigt opnieuw de eenheid van formulering verloren te doen gaan. De kans bestaat te meer, nu de ontwerpen van materiële aard vermoedelijk door een volgend Kabinet zullen worden ingediend en verdedigd.

Aantrekkelijker dan de methode, welke de Regering thans voor ogen staat, achtten enige leden de gedachte om één algemene wet te ontwerpen, waarin het gehele belastingstelsel, zowel materieel als formeel, wordt vastgelegd, zoals destijds door Minister Treub werd voorgestaan. Deze leden begrepen

intussen de bezwaren, die tegen de opstelling van een zodanige wet zouden bestaan. Alleen reeds het feit, dat dan van een herziening en een codificatie van de thans in diverse belastingwetten neergelegde bepalingen voorlopig geen sprake zou kunnen zijn, biedt voldoende reden om de realisering van een zodanig plan niet ter hand te nemen. Waarom echter de voorgenomen modernisering van de „materiële” belastingvoorschriften, acht wetten omvattende, een tijdperk van vier à vijf jaar zou moeten beslaan, was de hier aan het woord zijnde leden niet duidelijk, nu de ontwerpen van de Vereenvoudigingscommissie reeds ter tafel liggen.

De hiervóór weergegeven beschouwingen over de door de Regering gevolgde werkwijze gaven verschillende leden aanleiding tot de opmerking, dat de spoedige totstandkoming van een algemene wet, als thans is ingediend, naar hun overtuiging de onmisbare basis dient te vormen voor de herziening van het materiële belastingrecht. Dat het praktischer zou zijn geweest, eerst de herziening van de materiële belastingwetten te voltooien en pas daarna de behandeling van een algemene wet ter hand te nemen, konden deze leden niet inzien. De moeilijkheden van aanpassing zouden immers daardoor niet minder worden; alleen zou die aanpassing dan in andere volgorde moeten plaatsvinden. De meest logische weg lijkt het, met de algemene wet te beginnen. Blijken, nadat deze in het *Staatsblad* zal zijn verschenen, daarin als gevolg van de algemene herziening van het materiële belastingrecht wijzigingen nodig, dan zal het zowel voor de Regering als voor de Kamers waarschijnlijk weinig moeite kosten, deze alsnog aan te brengen.

Hoewel ook deze leden een meer omvattende algemene wet op zichzelf wenselijk en ook mogelijk achten, heeft de Regering huns inziens thans terecht met het aangeboden ontwerp volstaan. Had zij bij de voorbereiding van het ontwerp alle onderwerpen willen betrekken, welke idealiter in een algemene belastingwet een plaats behoren te vinden, dan zou van de vereenvoudiging der belastingwetgeving nog in geen jaren sprake hebben kunnen zijn.

De eerderbedoelde leden waren hiervan niet overtuigd. In ieder geval had de Regering in het ontwerp huns inziens een aantal regelingen kunnen opnemen, welke de waarde van de algemene wet aanzienlijk hadden vergroot, terwijl dit toch niet een belangrijk tijdverlies zou hebben betekend. Zo hadden zij een regeling gemist van het zo belangrijke *compromis*.

In het contact tussen de belastingplichtige en de inspectie neemt het compromis een belangrijke plaats in. Hierbij speelt ook een rol, dat de belastingplichtige veelal met de inspecteur tot een compromis komt, omdat beiden in de onmogelijkheid verkeren het geschilpunt aan een derde ter beoordeling voor te leggen. Weliswaar pleegt men in deze gevallen het Ministerie te hulp te roepen, doch de mogelijkheid om het geschilpunt voor te leggen aan een onpartijdige instantie zou naar de mening van deze leden de enig juiste oplossing zijn.

Ook waren deze leden van oordeel, dat het aanbeveling verdiend had het *procesrecht* in deze wet op te nemen. Het door de Regering gebezigde argument (Memorie van Toelichting, blz. 13, derde volle alinea), dat de raden van beroep voor de directe belastingen niet alleen bevoegd zijn voor een aantal Rijksbelastingen, doch dat tot hun competentie mede het provinciale en het gemeentelijke belastinggebied behoort, achtten deze leden niet van afdoende gewicht voor de door de Regering beoogde scheiding.

Voor wat de provinciale en de gemeentelijke verordeningen of wetten betreft, maakt het immers geen enkel verschil of zij verwijzen naar de algemene wet of naar een speciale wet; en naar zijn aard behoort het procesrecht voor de directe belastingen, dat een voortzetting is van de vóórprocessuele fase van het bezwaar (wel opgenomen in het ontwerp) en dat geldt voor een groot aantal belastingen, zonder enige twijfel thuis in de algemene wetgeving. Ook de opmerkingen inzake de Tariefcommissie vormen naar de mening van deze leden geen tegenargument tegen de door hen voorgestane incorporering. Zo gelden b.v. de bepalingen omtrent de richtige heffing eveneens slechts voor de directe belastingen en toch zijn zij in de algemene wet vervat. De hier aan het woord zijnde leden drongen

er dan ook op aan het werkingsgebied van de algemene wet uit te breiden met de regeling inzake het procesrecht, zoals deze is vervat in wetsontwerp 3704. De procedure voor de Tariefcommissie kan eveneens zeer wel in deze wet worden opgenomen, zulks als voortzetting van de fase van het bezwaar. Of de procedure voor de Tariefcommissie misschien beter kan worden ondergebracht in de te verwachten algemene wet inzake de invoerrechten en accijnzen konden de hier aan het woord zijnde leden, die uiteraard geen kennis droegen van de structuur van het ontwerp voor laatstgenoemde algemene wet, niet beoordelen.

Deze leden zouden het voorts bepaald betreuren, indien niet de regeling inzake de *invordering* in de algemene wet zou worden opgenomen. Ook hier heeft men immers een materie, die geldt voor een geheel gebied. Het feit, dat de invordering is opgedragen aan een ander deel van de belastingdienst, nl. de ontvangers, doet hieraan niet af. Dat er op zich zelf op dit terrein misschien niet veel te vereenvoudigen valt (Memorie van Toelichting, blz. 13, onderaan), heeft tot gevolg, dat het voor de Regering niet moeilijk kan zijn om alsnog dit gedeelte van het fiscale recht aan het onderhavige wetsontwerp toe te voegen.

Verschillende andere leden verklaarden begrip te hebben voor de praktische argumenten, welke de Regering aanvoert om met name de fiscale rechtspraak en de invordering niet in de codificatie te betrekken. Niettemin betreurden deze leden het, dat dit thans nog niet mogelijk is gebleken, aangezien het hier onderwerpen betreft, welke ook naar hun mening in beginsel in de algemene wet een plaats behoren te vinden. Zij spraken dan ook de hoop uit, dat te zijner tijd een herziening van de algemene wet mogelijk zal blijken, waarbij deze en andere onderwerpen van algemene aard alsnog in de wet zullen worden opgenomen.

Het had deze leden eveneens teleurgesteld, dat de Regering geen aanleiding heeft kunnen vinden om een groter aantal begrippen van algemene betekenis in het ontwerp vast te leggen. Naar hun gevoelen zou daardoor een juiste begripsvorming kunnen worden bevorderd of versneld, terwijl daardoor punten van twijfel bij de interpretatie van begrippen, welke in de belastingwetten voorkomen, vermeden zouden kunnen worden.

In dit verband stelden andere leden de vraag, waarom van de thans geboden gelegenheid geen gebruik is gemaakt om in een aantal gevallen duidelijke en bevredigende resultaten, waartoe de jurisprudentie is gekomen, in een wetstekst te bekrachtigen. Voor concrete voorbeelden verwezen zij naar hun opmerkingen bij de artikelen 16, lid 1, en 23.

Enkele leden zouden de mogelijkheid geopend willen zien, een *bindende uitspraak* van de hoogste rechter in belastingzaken te verkrijgen nog voordat er een geschil inzake de aanslag bestaat. Zij dachten aan het geval, dat iemand voornemens is een bepaalde transactie te doen, doch in het onzekere verkeert omtrent de fiscale gevolgen daarvan. Wel bestaat de mogelijkheid, een niet bindend oordeel van de inspecteur ter zake te verkrijgen, doch dikwijls bestaat ten aanzien van de fiscale gevolgen verschil van mening met de belastingdienst. Een bindende rechterlijke uitspraak zou in dergelijke gevallen gewenst zijn.

Deze leden zouden ten slotte een regeling van het *beroep van belastingconsulent* in deze wet opgenomen willen zien.

Andere leden, die een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent bepaald noodzakelijk achtten en met de hiervóór bedoelde leden van oordeel waren, dat zulk een regeling het best in de algemene wet zou kunnen worden opgenomen, herinnerden eraan, dat nog betrekkelijk kort geleden een commissie is ingesteld, ten einde aan de Regering over deze materie advies uit te brengen. Aangezien het hier een netelig onderwerp betreft, heeft de Regering huns inziens terecht in het onderhavige ontwerp nog geen bepalingen op dit punt voorgesteld. Wel spraken zij de wens uit, dat de Regering te zijner tijd, zo mogelijk spoedig na het uitbrengen van het advies der vorenbedoelde commissie, met voorstellen ter zake zal komen.

Artikelen

Artikel 2, lid 1. Is het niet wenselijk in de wet te omschrijven, wat onder „doelvermogens” (onder c) wordt verstaan? Men zou gaarne vernemen, waarom de Regering doelvermogens op dezelfde wijze wil behandelen als rechtspersonen, maatschappijen, andere verenigingen van personen en ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen.

Artikel 2, lid 2. Enkele leden zouden het juister achten de woorden „hij die in geval van ontbinding met de vereffening is belast” te vervangen door: in geval van ontbinding, hij die met de vereffening is belast. De huidige tekst merkt ook reeds tijdens het bestaan van het lichaam de eventuele liquidateur als bestuurder aan.

Artikel 2, lid 3. De punt achter het onder d vermelde moet vervangen worden door een puntkomma.

Artikel 2, lid 4. In welke wet komt momenteel de term „bestuur van 's Rijks belastingen” voor? Welke betekenis moet aan deze uitdrukking gehecht worden?

Artikel 4. Gevraagd werd, waarom de leden 2 en 3 van artikel 3 van het Besluit op de Inkomstenbelasting 1941 niet zijn opgenomen.

Kunnen de bepalingen betreffende het metterwoon verlaten van het Rijk en terugkeren, alsook de bepaling, opgenomen in de laatste zin van artikel 2 van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942, gemist worden? Wat zijn hiervan de consequenties?

Artikel 4, lid 1. Enige leden vroegen zich af, of van de gelegenheid van invoering van deze wet geen gebruik zou kunnen worden gemaakt om de hoofdlijnen van de bestaande, zeer omvangrijke en onoverzichtelijke jurisprudentie met betrekking tot de woonplaats in een wettelijke definitie samen te vatten. Dit zou o.a. het voordeel bieden, dat de beslissingen van raad tot raad minder uiteenlopen dan thans het geval is.

Artikel 4, lid 2. Enkele leden vroegen zich af, of het geen onbevredigende toestand is, dat iemand geacht kan worden zowel binnen als buiten het Rijk zijn woonplaats te hebben, zoals volgens de huidige jurisprudentie het geval kan zijn. Zou het niet beter zijn de regel „schip is territorium” meer in het algemeen te formuleren en dan het onderhavige lid te doen luiden: Voor de toepassing van het eerste lid worden schepen en luchtvaartuigen ten opzichte van de bemanning beschouwd als deel van het land, waar zij hun thuishaven hebben?

De vermelding van luchtvaartuigen, zo merkten deze leden voorts op, heeft alleen betekenis voor iemand, die, naar de omstandigheden beoordeeld, aan boord van een luchtvaartuig woont. Zal dit geval inderdaad kunnen voorkomen? Loopt men met deze bepaling niet wat ver op de toekomst vooruit?

Artikel 5. Tegen de afwijking van de bestaande leer bestond in de commissie geen bezwaar, mits mag worden aangenomen, dat aanslagbiljetten niet met het oog op deze bepaling eerder zullen worden gedateerd dan zij worden uitgereikt. Wel vroegen enige leden zich af, of dit artikel niet beter in hoofdstuk III zou kunnen worden opgenomen, al zou dit dan tevens een herhaling in artikel 20 nodig maken.

Artikel 6, lid 1. Waarom wordt hier de term „uitreiken” gebruikt, evenals in lid 2 en in de artikelen 8, lid 1, en 9, lid 1, terwijl in artikel 9, lid 3, wordt gesproken van „uitgereikt, althans verzonden”. Aangiftebiljetten worden immers vrijwel nimmer uitgereikt, doch eenmaal per jaar per post toegezonden.

Voorts werd erop gewezen, dat ingevolge de onderhavige bepaling, in verband met artikel 8, lid 1, ook degene, die niet belastingplichtig is, maar aan wie wel een aangiftebiljet is uitgereikt, verplicht is dit in te vullen en in te leveren. Verschillende leden achten het onjuist, indien aldus bijkomende verplichtingen zouden worden opgelegd aan een niet-belastingplichtige.

Gevraagd werd of het niet juist zou zijn om te spreken van „bij aangifte” of „met aangifte” in plaats van „op aangifte”.

De uitdrukking „belastingplichtig of inhoudingsplichtig” was enige leden niet duidelijk, aangezien zij, naar het hun voorkwam, enkele belangrijke gevallen niet dekt. Naar algemeen wordt aangenomen, is b.v. de ondernemer, die omzetbelasting schuldig is of kan worden, voor die belasting niet „belastingplichtig”. Aangezien hij deswege ook niet inhoudingsplichtig is, zou hem bij de voorgestelde tekst geen aangiftebiljet kunnen worden uitgereikt. Naar de mening van deze leden ware derhalve aan een ruimere uitdrukking de voorkeur te geven, voor zover het begrip „belastingplicht” niet in het ontwerp zelf ruimer zou worden gedefinieerd. Bij een wijziging van dit artikel zou wellicht tevens de omslachtige aanhef kunnen vervallen, waarvan de noodzaak aan deze leden niet duidelijk was.

Dekt de term „een aangiftebiljet” ook het zenden van meerdere aangiften, b.v. een ten behoeve van de voorlopige aanslag en een ten behoeve van de definitieve?

Ten slotte vroegen deze leden zich af of de tweede zin van het eerste lid niet te zwaar met feitelijke elementen is belast. De figuur van een afzonderlijke aangifte zou o.a. mede nuttig kunnen zijn voor het geval, dat een meerderjarige zoon, voor wie voor de inkomstenbelasting kinderaftrek wordt genoten, enig eigen inkomen heeft, b.v. uit een gering vermogen, dat hij zelf beheert, zomede voor de bewindvoerder, waarover in het slot van de toelichting op artikel 41 wordt gesproken. Hierbij merkten deze leden nog op, dat een wijziging van deze zin tevens consequenties zou kunnen hebben voor artikel 45, lid 2.

Enige leden achtten de zo juist besproken volzin te vaag. Juister ware het h.i. te lezen: „ . . . met betrekking tot haar aangelegenheden voor zover deze voor de heffing van de belasting van haar man van belang zijn”.

Artikel 6, lid 3. Enkele leden achtten het ongewenst, dat de Minister de omstandigheden zelf omschrijft. Dit ware aan de wet voor te behouden.

Artikel 8, lid 1. Verwezen zij naar de opmerkingen bij artikel 6, lid 1.

Artikel 9, leden 1 en 3. Verschillende leden achtten een termijn van een maand te kort. Zij vroegen zich voorts af, of aan de belastingplichtige niet het recht op verlenging dient te worden verleend, indien hij hierom vraagt in een met redenen omkleed verzoek.

Verwezen zij voorts naar de opmerkingen bij artikel 6, lid 1.

Artikel 9, lid 3. Verschillende leden merkten op, dat een boete van 5 percent wegens te laat indienen van een aangifte, welke thans tot de N.V.'s wordt uitgebreid, veel te hoog kan zijn. Waarom wordt niet de mogelijkheid geopend een lagere boete op te leggen, al naar de ernst van het geval, en om welke reden wordt geen beroep op de rechter mogelijk gemaakt?

Van andere zijde werd opgemerkt, dat hier wel wordt gesproken van een aanmaning bij aangetekende brief, maar niet over de gebruikelijke aanmaning bij gedrukt kaartje. Dient niet in de wet worden vastgelegd, dat een dergelijke aanmaning aan de aangetekende brief moet voorafgaan?

Enkele leden achtten het minder elegant het tijdstip van de aanmaning te binden aan dat van de uitreiking van het aangiftebiljet. H.i. ware de aanmaning te binden aan de verplichting tot aangifte, en wel aldus: De inspecteur, die aan een belastingplichtige een aangiftebiljet heeft uitgereikt, althans verzonden, kan na het verstrijken van de termijn de belastingplichtige bij aangetekende brief aanmanen alsnog binnen een door hem te stellen termijn aangifte te doen, enz.

Artikel 9, lid 5. Waarom moet de belastingplichtige een verzoek tot de inspecteur richten? Kan de hierbedoelde vaststelling niet ambtshalve geschieden?

Artikel 10, lid 3. Moet ook aan de inspecteur niet de bevoegdheid tot vrijstelling van het doen van aangifte worden verleend?

Artikel 11, lid 2. Gevraagd werd, of niet in de wet dient te worden vastgelegd, dat, indien de inspecteur een aanslag vaststelt in afwijking van de aangifte, hij de gronden voor die afwijking aan de belastingplichtige moet mededelen.

Artikel 11, lid 3. Algemeen had men met instemming van deze nieuwe regeling kennis genomen; inderdaad behoren de aanslagen zo vlot mogelijk te worden afgewerkt. Verschillende leden vroegen zich niettemin af, of dit voorschrift in bepaalde gevallen niet ten nadele van de contribuabelen zal werken. Zij dachten b.v. aan de aanslagen, die, hangende het verdrag met Indonesië, aangehouden zijn. Zou op de regel van artikel 11, lid 3, geen uitzondering mogelijk zijn, dan zouden aanslagen dienen te worden opgelegd, daar de belastingdienst niet het risico zal willen lopen, dat de regeling een andere inhoud zal blijken te hebben dan verwacht werd. Momenteel kan in een dergelijk geval het opleggen van aanslagen zonder bezwaar worden aangehouden, doch dit zal niet meer het geval zijn, wanneer de onderhavige bepaling, welke voor normale gevallen uitstekend zal werken, geen mogelijkheid van uitzondering kent. Hoe denkt de Regering hierover?

De hier aan het woord zijnde leden zouden voorts gaarne vernemen, of het uitstel van aangifte ook ongevraagd en eventueel zelfs tegen de zin van een belastingplichtige kan worden verleend. Zo toch zou de inspecteur de termijn, gedurende welke hij een aanslag kan opleggen, verlengd krijgen.

Artikel 12. Geldt deze bepaling ook voor de gehuwde vrouw, aan wie ingevolge artikel 6, lid 1, tweede zin, een aangiftebiljet wordt toegezonden? Dit zou naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden weinig zin hebben, aangezien zij niet voor een aanslag in aanmerking kan komen.

Artikel 13, lid 1. Zijn de woorden „volgens door Onze Minister te stellen regelen” niet overbodig? En geeft artikel 60 hier niet dezelfde bevoegdheid aan de Minister?

Artikel 14, lid 3. Is de mogelijkheid om twee voorlopige aanslagen op te leggen niet voldoende?

Artikel 16. Indien zich na het definitief worden van de aanslag een nieuw feit voordoet, waaruit blijkt, dat minder belasting geheven had moeten worden, heeft de belastingplichtige — zo merkten enkele leden op — geen rechtsmiddel om tot vermindering te geraken. Hij kan slechts aan de inspecteur verzoeken hem ambtshalve vermindering te verlenen, maar beroep op de rechter is niet mogelijk. De mogelijkheid tot verlenging van de termijn, genoemd in artikel 58, is onvoldoende: deze bestaat slechts voor het geval het onmogelijk was om een formeel geschrift in te dienen, niet, indien de onmogelijkheid bestond om een bepaald materieel bezwaar kenbaar te maken. Is het niet juist, dat, indien zich zulk een nieuw feit voordoet, van rechtswege een nieuwe termijn voor bezwaren gegeven zou kunnen worden? Zulk een nieuwe termijn zou naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden ook moeten bestaan, indien reeds op andere gronden bezwaar gemaakt is en dit bezwaar is behandeld zonder dat het nieuwe feit in aanmerking is genomen.

Artikel 16, lid 1. De term „enig feit” is — aldus verschillende leden — op zich zelf volslagen onduidelijk. Hij heeft echter een bepaalde inhoud verkregen door een omvangrijke jurisprudentie. Deze leden betreurden het, dat geen poging is gedaan om de resultaten van deze jurisprudentie in enkele regels samen te vatten, zodat men een begrijpelijke tekst had kunnen stellen in plaats van het onbegrijpelijke „enig feit”.

Gevraagd werd of het slot van dit lid niet behoort te luiden: „kan de inspecteur de niet of te weinig geheven belasting navorderen”.

Artikel 16, lid 3. Zou de bepaling, opgenomen in de laatste zin, niet op zeer vele administratieve bezwaren stuiten, zowel aan de zijde van de belastingplichtige als aan die van de belastingadministratie, omdat in de gevallen, dat een navordering moet worden opgelegd, op de grens van het verstrijken der

termijnen nagegaan moet worden, welk uitstel de belastingplichtige voor de aangifte heeft gehad? Zouden er geen moeilijkheden kunnen ontstaan in de gevallen, dat de belastingplichtige binnen het verstrijken van de uitsteltermijn de aangifte heeft ingediend?

Artikel 17, lid 1. Wat is de betekenis van de zinsnede „tenzij deze daarbij geen redelijk belang heeft”? Wordt zo de belastingplichtige niet aan de willekeur van de inspecteur overgeleverd?

Voorts werd opgemerkt, dat in artikel 3, lid 2, van de Zevende Uitvoeringsbeschikking Inkomstenbelasting 1941 wordt bepaald, dat de inspecteur bij zijn mededeling een afschrift voegt van ingeleverde aangiften betreffende de jaren, waarover de navordering zich uitstrekt. Dit voorschrift is niet opgenomen in het onderhavige artikel. Niettemin werd dit in de commissie van belang geacht, speciaal voor die personen, die zelf hun aangiftebiljetten hebben ingevuld en bij latere navordering niet meer weten wat zij daarop hebben neergeschreven. In ieder geval zou een bepaling moeten worden opgenomen, dat de betrokkene recht geeft om afschriften van vroegere aangiftebiljetten te verkrijgen.

Artikel 17, lid 2. Verschillende leden waren van mening, dat het niet naleven van de in de wet gegeven voorschriften nietigheid van de navorderingsaanslag mede moet brengen.

Artikel 18, lid 1. Verschillende leden achten de zinsnede „wordt met honderd percent verhoogd” te stringent. Indien zij juist waren geïnformeerd, wordt thans in vele gevallen terecht volstaan met een veel geringere verhoging. Waarom dan deze dwingende vorm in de wet opgenomen? Het ware beter deze bepaling te doen luiden: „..... kan worden verhoogd met ten hoogste honderd percent.

Artikel 18, lid 3. Waarom moet de belastingplichtige een verzoek tot de inspecteur richten? Kan de hierbedoelde vaststelling niet ambtshalve geschieden?

Artikelen 19—22. Het onderscheid, dat in hoofdstuk IV wordt gemaakt tussen voldoening en afdracht, achtten sommige leden, hoewel juridisch juist, omslachtig en nadelig voor de leesbaarheid van de tekst. Naar hun mening verdient het aanbeveling hier een nieuw begrip „afdracht” te scheppen, dat beide figuren kan omvatten. Daarbij zouden dan ook de woorden „op aangifte” kunnen vervallen, die ten onrechte suggereren, dat aan de aangifte een essentiële betekenis toekomt. De betekenis van de aangifte is hier echter weliswaar enigszins anders, doch niet méér essentieel dan bij de belastingheffing bij wege van aanslag, waar de woorden „op aangifte” — terecht — eveneens zijn weggelaten. Ook afgezien hiervan zou een wetstekst, die beter parallel loopt, aanbeveling verdienen.

Ook andere leden merkten op, dat zij de in het opschrift van hoofdstuk IV gebezigde formule „heffing van belasting bij wege van voldoening of afdracht op aangifte”, hoewel niet onjuist, bijzonder omslachtig vonden. Zij gaven aan een kortere term de voorkeur. In de praktijk hadden zij de term „spontane betaling” vernomen, zulks bij de betaling zowel van premies ingevolge de sociale verzekeringswetten als van loon- en omzetbelasting en vereveningsheffing. Kan deze kortere en veel duidelijker term ook hier niet ingevoegd worden? Wat betreft het gebruik van het woord „belastingplichtige”, zij verwezen naar de opmerkingen bij artikel 6.

Artikel 19, lid 1. Verschillende leden vroegen of het juist is om te spreken van „ingehouden belasting”. Ook al is de ingehouden belasting volledig afgedragen, kan toch de verhouding met de fiscus nog niet in het reine zijn, nl. wanneer te weinig belasting is ingehouden. Zou het daarom niet beter zijn om te spreken van „in te houden belasting”?

Enkele leden vroegen zich voorts af, of de termijn van tien dagen niet te kort is en of deze niet op minstens een maand moet worden gesteld.

Andere leden wezen erop, dat deze bepaling, voor wat de termijn van betaling betreft, in strijd is met artikel 20, lid 1,

van de Wet op de Omzetbelasting 1954, terwijl krachtens artikel 93, lid 2, van het ontwerp de algemene regeling ook voor de omzetbelasting zal gelden.

Artikel 20, lid 1. Wat is de betekenis van de woorden „naar aanleiding van een ingevolge de belastingwet gedaan verzoek”? Kan ter zake van een ten onrechte ambtshalve verleende vermindering e.d. dus niet worden nagevorderd?

Ook werd gevraagd, of het slot van de eerste zin niet behoort te luiden: kan de inspecteur de niet of te weinig geheven belasting naheffen.

Artikel 20, lid 3. Waarom moet de bevoegdheid tot naheffing blijven bestaan tot vijf jaar nadat een teruggaaf is verleend? Is het niet juister hier aansluiting te zoeken bij artikel 11, lid 3, waar deze uitbreiding niet voorkomt?

Artikel 21, leden 1 en 3. Verwezen zij naar de opmerkingen bij artikel 18, lid 1, resp. lid 3.

Artikel 22. Opgemerkt werd, dat de in dit artikel mogelijk gemaakte verhoging onbillijk is, ingeval b.v. de betaling juist plaatsvindt, als de inspecteur zijn naheffingsaanslag doet uitgaan.

Artikelen 23—28. Verschillende leden stelden de vraag, of naast de regeling van het bezwaar en beroep, welke in hoofdstuk V is vervat, niet ook de regelingen inzake het vragen van ontheffing (zie b.v. de artikelen 24 en volgende van de Wet op de Vermogensbelasting 1892 en artikel 33 van de Wet op de personele belasting 1950) in de algemene wet behoren te worden opgenomen.

Enkele leden zouden het juist achten, aan de indiening van een bezwaarschrift een opschortende werking t.a.v. de betalingsplicht te verbinden. Bij de tegenwoordige hoogte van de belastingtarieven, waarbij geschillen al spoedig duizenden guldens betreffen, is het ongewenst, dat men tot betaling van aanslagen gedwongen kan worden voordat de inspecteur het gelijk aan zijn zijde blijkt te hebben.

Tegen deze suggestie hadden andere leden overwegend bezwaar. Zij vreesden namelijk, dat tal van ongemotiveerde bezwaarschriften zouden worden ingediend, alléén ter wille van het daarmee bereikte uitstel.

Artikel 23. Gevraagd werd, hoe de redactie van dit artikel te rijmen valt met de wettelijke regeling inzake de grondbelasting, voor zover deze door controleurs en niet door inspecteurs wordt verzorgd. De wet op de grondbelasting zelf kent alleen Rijksambtenaren, geen inspecteurs.

De leden, hier aan het woord, vroegen zich voorts af, of in de wet niet vastgelegd dient te worden het uit de jurisprudentie af te leiden vereiste, dat het bezwaarschrift in de Nederlandse taal moet zijn gesteld, zomede de eis van ondertekening.

Waarom, zo vroegen zij verder, is niet in het ontwerp neergelegd de opvatting van de Hoge Raad en van de Tariefcommissie, dat, indien de laatste dag van een termijn op een zondag valt, deze met één dag wordt verlengd, evenmin als het resultaat van de jurisprudentie, dat de termijn niet slaat op de verzending, doch op de ontvangst van het desbetreffende stuk?

Dient het, zo werd ten slotte gevraagd, niet mogelijk te worden gemaakt, bezwaar te maken tegen een voorlopige aanslag? Zou het niet juist zijn te bepalen, dat de inspecteur een gemotiveerd verzoek om verlaging van een voorlopige aanslag in behandeling moet nemen?

Artikel 24. Sommige leden, die zich met de opzet van dit artikel konden verenigen, zouden gaarne vernemen of hun opvatting juist is, dat volgens de voorgestelde tekst geen recht van reclame toekomt aan de inhoudingsplichtige ter zake van het bedrag, dat hij van een ander heeft ingehouden en vervolgens afgedragen (b.v. de door een werkgever ingehouden en afgedragen loonbelasting). Een dergelijk reclamerecht zou naar de mening van deze leden evenwel nuttig zijn, ten einde het bij grote ondernemingen mogelijk te maken, dat de werkgever een procedure voert, die wellicht voor een aantal van zijn werknemers betekenis heeft.

Ook andere leden merkten op, dat uit het onderscheid, dat het ontwerp maakt tussen „voldaan” en „afgedragen” (zie de artikelen 6, 10, 19, 20, 22) schijnt te volgen, dat een inhoudingsplichtige geen bezwaar kan maken tegen het bedrag, dat door hem is afgedragen. Toch lijkt het gewenst de mogelijkheid daartoe te openen; een werkgever kan immers het juiste bedrag aan loonbelasting inhouden, maar te veel afgedragen hebben.

Moet in het artikel niet worden aangegeven — zo werd voorts gevraagd — bij welke inspecteur het bezwaarschrift moet worden ingediend? Men dacht hier mede aan het geval, dat een werknemer bezwaar heeft tegen het bedrag van de van hem ingehouden loonbelasting, terwijl de woonplaats van de werknemer onder een andere inspecteur ressorteert dan de woonplaats of plaats van vestiging van de werkgever. Welke inspecteur zal dan bevoegd zijn?

Artikel 25, lid 1. Verschillende leden achtten het wenselijk, dat in de wet een termijn wordt genoemd, binnen welke een uitspraak op het bezwaarschrift moet worden gedaan.

Artikel 25, lid 2. Is een oproepingstermijn van vijf dagen niet wat kort? Kan deze niet gesteld worden op b.v. ten minste zeven dagen?

Artikel 25, lid 3. Het werd toegejuicht, dat onderscheid zal worden gemaakt tussen de begrippen „aannemelijk maken” en „blijken”, zomede dat in het slot van dit lid de zwaardere eis van „blijken” wordt gesteld.

Artikel 25, lid 6. Gevraagd werd, of de juist geachte bepaling van dit lid ook niet in de volgende artikelen dient te worden opgenomen.

Artikel 26, lid 4. Enkele leden achtten het onelegant de mogelijkheid van beroep uit te sluiten voor het hier genoemde geval. Nu de belanghebbende in geschillen betreffende de personele belasting geldelijk belang kan hebben bij de plaats van aanslag, behoort huns inziens de mogelijkheid van beroep open te staan. Dat het onwaarschijnlijk is, dat zulke geschillen niet bevredigend opgelost kunnen worden in de administratieve voorbehandeling, is naar de mening van deze leden een irrelevante overweging; zij geldt evenzeer voor tal van andere geschillen, waarvoor wel beroep mogelijk is. In die gevallen, waarin zonder belang beroep wordt ingesteld, zal de rechter trouwens wellicht zulk een beroep niet-ontvankelijk kunnen verklaren, overeenkomstig het beginsel „geen belang, geen actie”, dat in de civielrechtelijke jurisprudentie wordt gevolgd; zo nodig zou men een uitdrukkelijke bepaling in deze zin kunnen opnemen.

Artikel 27, lid 2. Heeft deze bepaling naast het eerste lid nog wel zin, nu de verhoging wegens lichtvaardig procederen wordt afgeschaft?

Artikelen 29—34. Verschillende leden waren weinig ingenomen met de voorgestelde regeling inzake de z.g. richtige heffing. Zij wilden voorop stellen, dat er inderdaad behoefte kan bestaan aan enige wettelijke regeling om rechtshandelingen, voor zover deze uitsluitend worden aangegaan om belasting te ontgaan, van haar anti-fiscale effect te beroven. Tot nu toe is de wet van 29 april 1925 (*Stb.* 171) slechts betrekkelijk weinig toegepast. Een van de redenen daarvoor was wel deze, dat er een speciale rechter, t.w. het gerechtshof te 's-Gravenhage, voor geschillen inzake de richtige heffing bevoegd was en dat noch de belastingdienst, noch de belastingplichtigen eraan gewend zijn deze rechter te benaderen. Thans zal echter de gewone fiscale rechter bevoegd worden, waardoor verwacht mag worden, dat het aantal gevallen, waarin deze wet wordt toegepast, zal toenemen. De leden, hier aan het woord, meenden dan ook, dat er reden is om de basisformule voor de toepasselijkheid van de richtige heffing opnieuw te bezien. Deze basisformule (artikel 29) is naar hun mening te ruim. De omschrijving „dat zij (sc. de rechtshandelingen) geen wezenlijke verandering van feitelijke verhou-

dingen hebben ten doel gehad” geeft houvast. Dit is echter niet het geval met de rest van de formule: „op grond van andere bepaalde feiten en omstandigheden”. Dit gedeelte van de formule is zo vaag, dat van tevoren niet gezegd kan worden, of een bepaalde rechtshandeling al dan niet gewraakt zal worden. Een dergelijke rechtsonzekerheid oordeelden de hier aan het woord zijnde leden hoogst ongewenst. Dit te meer, omdat, anders dan in de bestaande regeling, de mogelijkheid om van tevoren zekerheid te verkrijgen over de al dan niet toepasselijkheid van voorschriften betreffende de richtige heffing blijkens het wetsontwerp uit de regeling zal verdwijnen. Deze leden drongen er met klem op aan laatstbedoelde regeling alsnog in het ontwerp op te nemen. De in de toelichting (blz. 18, rechterkolom, zesde volle alinea) aangevoerde argumenten tot schrapping van de mogelijkheid van het voeren van een proefprocedure wegen naar de mening van deze leden lichter dan het kostbare goed der rechtszekerheid. Zij meenden er goed aan te doen om, ter verduidelijking van hun opvattingen over dit onderwerp, uiting te geven aan hun overtuiging, dat iedere burger het recht heeft zijn aangelegenheden zo te ordenen als dit voor hem fiscaal het voordeligst uitkomt.

Enkelen van deze leden voegden hier nog aan toe, dat de wet op de richtige heffing reële betekenis heeft gehad tijdens het bestaan van de dividend- en tantiëmebelasting; thans heeft zij h.i. reeds gedurende reeksen van jaren geen wezenlijk belang meer. Wanneer onder het huidige fiscale regime naamloze vennootschappen worden opgericht om de progressie van het tarief der inkomstenbelasting te ontgaan, moet de zware vennootschapsbelasting worden betaald, waardoor de mogelijkheden van fiscaal misbruik aanzienlijk zijn beperkt. Deze leden waren dan ook van oordeel, dat de voorgestelde bepalingen omtrent de richtige heffing, althans in de gegeven conceptie, niet meer van deze tijd zijn.

Andere leden konden zich met deze gedachtengang niet verenigen. Naar hun mening heeft de wet op de richtige heffing niet slechts goed gewerkt in de eerste jaren van haar bestaan, doch oefent zij ook thans nog een belangrijke preventieve werking uit. Deze leden wezen er daarbij op, dat de wet ook in andere gevallen dan de oprichting van een N.V. toepassing kan vinden. Zij wensten derhalve hoofdstuk VI van het ontwerp te behouden, evenals de uitdrukking „andere bepaalde feiten en omstandigheden” in artikel 29. Zelfs stelden zij de vraag, waarop het ontwerp de toepasselijkheid van dit hoofdstuk tot de directe belastingen beperkt. Ook ten aanzien van de omzetbelasting bestaat immers behoefte aan een overeenkomstige regeling, zoals duidelijk blijkt uit de uitspraak van de Tariefcommissie van 28 oktober 1946, no. 3371 O (Beslissingen in Belastingzaken, no. 2818), terwijl een dergelijke behoefte ook ten aanzien van het successierecht denkbaar is.

Artikel 30. De leden, die in het algemeen bedenking hadden tegen de regeling inzake de richtige heffing, zouden gaarne nader worden ingelicht omtrent de precieze strekking van de laatste zin uit de toelichting op dit artikel. Indien men b.v. een bepaalde rechtsfiguur in 1956 in het leven heeft geroepen, welke, op grond van het toen bestaande fiscale regime vrij van anti-fiscale smetten geoordeeld moet worden, doch welke na een wetswijziging in b.v. 1958 fiscaal bijzonder voordelig geoordeeld moet worden, kan het toch geenszins de bedoeling zijn om die constructie met behulp van de bepalingen over de richtige heffing aan te tasten?

Artikel 32, lid 1. Verschillende leden gaven de voorkeur aan de uitdrukking „verzoekschrift” boven de in het fiscale recht onbekende term „eenvoudig rekest”. Indien de Regering prijs stelt op handhaving van de door haar voorgestelde term, zouden deze leden gaarne nader worden ingelicht over de inhoud van het begrip „eenvoudig”.

Artikel 32, lid 5. Waarom wordt geen beroep in cassatie mogelijk gemaakt? De Hoge Raad oordeelt thans reeds over het aanverwante leerstuk der schijnhandeling; waarom zou dit

niet het geval mogen zijn met de voorschriften inzake richtige heffing? Voor zover zulks mogelijk is, moet worden voorkomen, dat de ene rechter dit middel spoediger van toepassing acht dan de andere.

Artikel 35. Opgemerkt werd, dat dit artikel, anders dan het volgende, geen beperking bevat tot bepaalde belastingen. Het zal dus algemeen gelden en met name ook voor de omzetbelasting; welke consequenties kan dit voor deze belasting hebben?

Voorts werd gevraagd of het niet gewenst is hier te spreken van „algemene voorschriften” in plaats van „voorschriften” zonder meer, ten einde buiten twijfel te stellen, dat deze geen betrekking zullen kunnen hebben op een speciaal geval. Artikel 189 van de Grondwet is weliswaar een waarborg tegen het verlenen van privileges, doch bevat deze waarborg niet tegen speciale voorschriften, die ongunstig zijn voor de contribubalen.

Tenslotte zou men gaarne vernemen, wat bedoeld wordt met „volkenrechtelijke organisatie”. Valt onder dit begrip o.a. de Kolen- en Staalgemeenschap, die ook belastingen heft? Welke organisaties heeft de Regering nog meer op het oog?

Artikel 36. Is het slot van dit artikel: „het inkomen of de winst buiten het Rijk is verkregen en het vermogen zich buiten het Rijk bevindt” niet overbodig? Met name de vraag waar een vermogensbestanddeel zich bevindt, is b.v. bij roerende rechten moeilijk te beantwoorden en het lijkt ongewenst zulk een kwestie te introduceren waar dat niet noodzakelijk is.

Tegen een iets ruimere formulering van de delegatiebepaling kan, naar de mening van de leden, die deze opmerking maakten, in dit geval weinig bezwaar bestaan.

Verwezen zij voorts naar de laatste vraag bij artikel 35.

Artikel 39. Verschillende leden, die met de algemene beschouwingen in de Memorie van Toelichting omtrent het begrip „vertegenwoordiging” konden instemmen, vroegen zich wel af, of de positie van de gemachtigde in belastingzaken bij de voorgestelde tekst voldoende duidelijk is geworden. Naar de letter van het ontwerp moet, nu het belastingsubject reclamant blijft (Memorie van Toelichting, blz. 21, linkerkolom, laatste alinea), de uitspraak op een door een gemachtigde ingediend bezwaarschrift aan het belastingsubject, zijnde de reclamant, worden toegezonden (artikel 25, lid 5). De jurisprudentie van de Hoge Raad is in andere zin gevestigd. De tekst van het ontwerp wijkt weliswaar in dezen niet van de geldende teksten af, zodat inderdaad het ontwerp geen bepalingen bevat, die nopen tot afwijking van hetgeen volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad thans geldt (Memorie van Toelichting, blz. 21, rechterkolom, vierde alinea), doch wellicht zou het feit dat een nieuwe tekst is ontworpen een geschikte gelegenheid kunnen zijn een en ander duidelijker vast te leggen.

Artikel 39, lid 3. Hoewel het hier gaat om een tekst, die aan de geldende wetgeving is ontleend en die tot dusver geen aanleiding tot moeilijkheden heeft gegeven, zouden sommige leden gaarne vernemen, wie beoordeelt of de inspecteur terecht „geldige redenen” aanwezig heeft geacht, zomede wat de consequenties zijn, indien het inzicht van de inspecteur dienaangaande wordt verworpen. Kan de inspecteur weigeren een bezwaarschrift als zodanig te aanvaarden op grond van het feit, dat het door iemand ondertekend werd, die hij als vertegenwoordiger weigert?

Artikel 40. Dienen de woorden „door iedere bestuurder” niet nader te worden omschreven? Opgemerkt werd, dat twee of meer bestuurders niet tegelijkertijd als zelfstandige vertegenwoordigers kunnen optreden.

Duidelijk moet zijn, dat, indien een bestuurder zich als vertegenwoordiger heeft opgeworpen, een andere bestuurder, mits de eerste door de inspecteur is geaccepteerd, niet meer als zodanig kan fungeren. Een geschil over de bevoegdheid van een bestuurder zal op andere wijze moeten worden voorkomen.

Artikel 42, lid 1. Wie zijn bedoeld met „laatstgenoemden” in de tweede zin?

Opgemerkt werd, dat de vertegenwoordiging van de erfgenamen door een hunner, ook zonder volmacht, bij tegenstrijdige inzichten aanleiding tot moeilijkheden kan geven. Is daarvan in het verleden niet gebleken? Zo neen, dan zou tegen de voorgestelde bepaling geen bezwaar behoeven te bestaan.

Artikel 42, lid 2. Dient het woord „kunnen” hier niet te vervallen, aangezien daarmee toch kennelijk geen facultatiefstelling wordt bedoeld?

Artikel 43. Verwezen zij naar de opmerkingen bij artikel 39, lid 3.

Artikelen 45, 46 en 47. Verschillende leden waren van oordeel, dat in deze artikelen dient te worden vastgelegd, dat de boeken ter plaatse, waar ze worden gehouden, mogen worden ingezien.

Artikel 45, lid 2. Enkele leden achtten deze bepaling te vaag. Huns inziens ware het beter te lezen: . . . . . met betrekking tot haar aangelegenheden voor zover deze voor de heffing van de belasting van haar man van belang zijn.

Artikel 47, lid 1. Er werd op gewezen, dat de geheimhoudingsplicht van vertrouwenslieden, welke op de beginselen van moraal en fatsoen berust, in de wet slechts op beperkte wijze is erkend. De geheimhoudingsplicht is bij voorbeeld voor accountants niet erkend. Het zogenaamde bankgeheim is door de hiervoor gestelde bepaling afgeschaft. Voor zover dit betrekking heeft op gegevens, vervat in de boekhouding, die een bankinstelling voert ten behoeve van een cliënt, konden deze leden hiermede instemmen; niet echter als het gaat om overlegging van vertrouwelijk verstrekte mededelingen met betrekking tot kredietwaardigheid. Zou het geen aanbeveling verdienen de huidige praktijk, welke, naar men meende, in aanschrijvingen is geregeld en goed werkt, in de wet vast te leggen? Door banken omtrent cliënten verzamelde informatie en rapporten, welke geen deel uitmaken van de eigenlijke boekhouding, dienen niet voor inzage beschikbaar te zijn; evenmin dienen vertrouwelijk aan accountants medegedeelde gegevens door de fiscus te kunnen worden opgevraagd.

Het bovenstaande geldt — naar de hier aan het woord zijnde leden nog opmerkten — mutatis mutandis in gelijke mate ten aanzien van de artsen.

Artikel 48, lid 1. Verdient het geen aanbeveling deze bepaling aan te vullen in dier voege, dat de door de inspecteur te stellen termijn ten minste een bepaald aantal dagen moet omvatten?

Artikel 49, lid 2. Zou de bedoeling niet duidelijker worden weergegeven, indien de tekst als volgt werd gelezen: De toegang kan worden gevorderd op elke dag, met uitzondering van zondagen en algemeen erkende christelijke feestdagen, mits . . .

Artikel 51, lid 1. Verschillende leden waren van oordeel, dat de verplichting om inlichtingen te geven, ook al zou men dientengevolge in strijd komen met een elders opgelegde wettelijke geheimhoudingsplicht, te ver gaat.

Artikel 51, lid 2. Verschillende leden achtten het verschoningsrecht in deze bepaling niet voldoende ruim omschreven. Wanneer b.v. aan een ziekenhuis, dat winst beoogt, inlichtingen worden gevraagd, zal het medische beroepsgeheim geschonden kunnen worden. Ook in een dergelijk geval behoort naar de mening van deze leden een verschoningsrecht te bestaan.

Artikel 52. Waarom wordt in dit artikel een termijn van tien jaren genoemd, terwijl elders in het ontwerp termijnen van drie en vijf jaar voorkomen?

Artikel 57, lid 2. In verband met het bepaalde in artikel 9, lid 3, werd verzocht in de onderhavige bepaling ook het aan giftebiljet te noemen.

Artikel 58, lid 1. Gezien de sanctie van artikel 9, lid 3, zou het naar de mening van verschillende leden aanbeveling verdienen om ook voor het indienen van een aangiftebiljet een nieuwe termijn mogelijk te maken.

Van andere zijde werd nog opgemerkt, dat de voorgestelde formulering, die, voor zover hier van belang, gelijklopend is aan de geldende regeling, er blijkens de ervaring toe kan leiden, dat na het niet tijdig ontvangen van een geschrift geen nieuwe termijn kan worden gegeven, ook al is het stuk tijdig verzonden. Is daarom een formulering als: „indien ten gevolge van een bijzondere omstandigheid een bezwaar-, verzoek- of beroepschrift niet binnen de daartoe gestelde termijn ontvangen is, kan op verzoek van belanghebbende . . .” niet beter?

Artikel 60. Kan het woord „regelen” niet beter vervangen worden door „algemene regelen”?

Voorts werd gevraagd, wat in de toelichting op dit artikel wordt bedoeld met „een ruimer begrip uitvoering”.

Van andere zijde werd het toegejuicht, dat dit artikel de delegatiebevoegdheid tot de uitvoering van de belastingwet beperkt. Naar het de hierbedoelde leden voorkwam, strijdt het met het karakter van uitvoeringsvoorschriften, dat daaraan terugwerkende kracht wordt toegekend, zodat complicaties, zoals destijds met de Vierde Uitvoeringsbeschikking Ondernemingsbelasting 1942 zijn gerezen, zich hier niet kunnen voordoen. Gaarne zouden deze leden vernemen of dit ook de opvatting van de Regering is.

Artikel 61. Wanneer wordt een onbillijkheid „van overwegende aard” geacht te zijn? Deze nadere bepaling geeft, naar enkele leden opmerkten, gelegenheid tot een zeer subjectieve beoordeling. Zij zouden deze woorden daarom willen doen vervallen.

Artikelen 66—86. Met de nieuwe opzet van de strafrechtelijke bepalingen ging de commissie gaarne akkoord; zij kon

de hier toegepaste modernisering alleszins waarderen. Dit was eveneens het geval ten opzichte van de betere aansluiting aan het gemene recht, welke de Regering heeft nagestreefd, waarbij niettemin een aantal afwijkingen, die door de eigen aard van het belastingrecht gerechtvaardigd worden, terecht behouden zijn gebleven. In het bijzonder werd ook instemming betuigd met de opheffing van de functie van Rijksadvocaat.

Artikel 93, lid 2. De onzekerheid, die uit deze bepaling voortvloeit, kwam enige leden bezwaarlijk voor. Het moet toch niet moeilijk zijn, zo meenden zij, om de desbetreffende bepalingen uitdrukkelijk te noemen. Het betreft slechts de enkele belastingen, waarvoor geen geheel nieuwe wetgeving tot stand zal worden gebracht.

Aldus vastgesteld 14 maart 1956.

C. VAN DEN HEUVEL
HOFSTRA
LUCAS
HOOIJ
HAKEN
VONDELING
1)
VAN DE WETERING
JANSSEN
VAN LEEUWEN
PESCHAR.

1) De heer Welter heeft door verblijf buitenslands niet aan de vaststelling van dit verslag kunnen medewerken.